

Висновки. Таким чином, у результаті проведеного дослідження щодо визначення впливу організації управлінського обліку на формування інформаційної бази у контексті забезпечення сталого економічного розвитку будівельних підприємств встановлено, що за допомогою побудови когнітивної карти можна визначити залежність між складовими елементами сталого розвитку, обранням відповідно орієнтованої системи управління та формуванням більш повного інформаційної бази менеджменту будівельного підприємства в контексті забезпечення їх сталого економічного розвитку яка буде основою для проведення подальших досліджень у частині забезпечення раціональної організації управлінського обліку.

1. Грицина Л. А. Сталый розвиток України через призму міжнародних індексів / Л. А. Грицина // Вісник Хмельницького національного університету. – 2012. – № 3. – Т. 3. – С. 32–36.
2. Вергун А. М. Концепція сталого розвитку в умовах глобалізації / А. М. Вергун, І. О. Тарасенко // Вісник КНУТД. – 2014. – №2. – С. 207–218.
3. Обсяг виконаних будівельних робіт за видами будівельної продукції (2010-2015) [Електронний ресурс] // Статистична інформація. Будівництво [сайт] / Державна служба статистики України. – Режим доступу : https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2014/bud/ovb/ovb_u/ovb_rik_u_bez.htm
4. Вовк Р. В. Моделювання міжнародних відносин : [підруч.] / Р. В. Вовк. К. : Знання, 2012. – 246 с.

References

1. Hrytsyna, L.A. “Sustainability Ukraine through the prism of international indices.” *Herald of Khmelnytsky National University*, vol. 3, no.3,2012, pp. 32-36.
2. Verhun, A.M., and I.A. Tarasenko. “The concept of sustainable development in the context of globalization” *Bulletin KNUTD*, no. 2, 2014, pp. 207-218.
3. “The volume of construction works by type of construction products (2010-2015).” *State Statistics Service of Ukraine*, ukrstat.org/uk/operativ/operativ2014/bud/ovb/ovb_u/ovb_rik_u_bez.htm. Accessed 12 Jan. 2017.
4. Vovk, R.V. *Simulation International Relations*, Knowledge, 2012.

Рецензент:

Ткачук І. Г. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

УДК 336.1(075.8)

ББК 65.290-2я73

Кафка С. М.

ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
Міністерство освіти і науки України,
вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ,
76019, Україна,
тел.: 0342727117,
e-mail: Kafka@i.ua

Анотація. В статті проведено дослідження наявних підходів науковців до порядку формування облікової політики підприємства, здійснено їх критичний аналіз, виявлено основні групи питань та проблем, що піднімалися у наукових роботах, визначено ті, які й сьогодні вимагають додаткового доопрацювання: формування етапів складання облікової політики згідно вимог законодавства. Для цілей дослідження використано методи аналізу та синтезу, системний підхід – для дослідження процесів розроблення облікової політики підприємства, а логічний метод та моделювання - з метою систематизації інформаційного забезпечення зазначених процесів. В

результаті розроблено комплексний підхід до формування облікової політики, запропоновано і детально розкрито авторське бачення етапів складання облікової політики та їх зміст.

Ключові слова: облікова політика, бухгалтерський облік, елементи облікової політики, інформаційне забезпечення, фінансовий стан, моделювання, достовірна інформація.

Kafka S.M.

THE STAGES OF ACCOUNTING POLICIES FORMATION

Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Karpatska str., 15, Ivano-Frankivsk,
76019, Ukraine,
tel.: 0342727117,
e-mail: Kafka@i.ua

Abstract. In the article the research of the existing scientists' approaches to the procedure of the company accounting policy formation have been done, their critical analysis has been made, the major groups of issues and problems raised in scientific works have been found out, and those ones, which require the further up-to-date refinement, have been identified: the formation of the stages in projecting of the accounting policy in accordance with requirements of legislation. For the purposes of study the methods of analysis and synthesis, systematic approach to study the process of developing the company accounting policy and logical method and simulation to systematize the information support of the processes mentioned have been used. As a result, a comprehensive approach to the formation of accounting policy has been worked out, the author's vision of the stages in projecting of the accounting policy and their contents has been also proposed and disclosed in details.

Key words: accounting policy, accounting, elements of accounting policy, information support, financial position, simulation, reliable information.

Вступ. В сучасних умовах господарювання і ведення бізнесу облікова політика є вагомим інструментом управління не тільки обліком, але і результатами всієї фінансово-господарської діяльності підприємства. При цьому на даний час існує багато питань стосовно змісту і техніки складання облікової політики, що свідчить про актуальність проблем, розглянутих в статті.

Облікова політика підприємства є тим важливим інструментом, завдяки якому існує можливість розумного поєднання державного регулювання і власної ініціативи підприємства в питаннях організації ведення бухгалтерського обліку та подання достовірної інформації стосовно фінансового стану суб'єкта господарювання. В процесі формування власної облікової політики підприємство реалізує право вибору між альтернативними варіантами, які містяться у бухгалтерських, податкових та інших нормативно – правових законодавчих актах, розробляє власні методи та правила ведення обліку, в першу чергу управлінського. Окрім того, в суперечливих ситуаціях, підприємство може зафіксувати в обліковій політиці прийнятний варіант з розкриттям у примітках до фінансової звітності та чіткою аргументацією такого вибору.

Проблеми формування, наповнення та реалізації облікової політики досліджували вітчизняні науковці, зокрема: Г. М. Давидов, Т. В. Барановська, М. Т. Білуха, Ф. Ф. Бутинець, С. Ф. Голов, С. І. Дерев'яно, П. Є. Житний, В. Б. Клевець, М. В. Кужельний, М. І. Кутер, П. Я. Хомин, В. Г. Швець, Л. З. Шнейдман та ін. Досить цікавими і ґрунтовними, на нашу думку, є монографії З.–М. Задорожного [1], А. Кулика [2], М. С. Пушкара та М. Т. Щирби [3; 4], присвячені дослідженню теоретичних та практичних аспектів облікової політики підприємства.

Постановка завдання. Не зважаючи на вагомий внесок вітчизняних науковців в дослідження проблемних аспектів, пов'язаних з формуванням облікової політики, її

ролі та завдань в управлінні сучасним підприємством, ряд питань і досі залишаються дискусійними та не дослідженими, оскільки процес формування облікової політики є складним та носить перманентний характер.

Мета статті – дослідити теоретичні питання та виокремити проблеми практичних напрямів з формування облікової політики підприємства, які найбільш активно цікавлять науковців, але залишаються не розв'язаними, щоб запропонувати авторський уніфікований перелік етапів зі складання облікової політики, адже її зміст доволі різноманітний.

Результати. Формування облікової політики є складним процесом, який передбачає проходження ряду взаємопов'язаних етапів.

Серед науковців не має єдиної думки про кількість етапів і їх складові. Зокрема, Житний П. Є пропонує формувати облікову політику за такими етапами: організаційний; підготовчий; визначення зовнішніх умов, явищ і процесів, які впливають на розробку облікової політики; формування чинників внутрішнього середовища, які визначають облікову політику; вибір елементів облікової політики за об'єктами, визначеними на попередніх етапах; Інформаційне забезпечення процесу формування облікової політики; заключний [5].

Кулик В. А. вважає, що облікову політику підприємства доцільно формувати за такими етапами: організаційний; підготовчий; етап вивчення факторів, що впливають на діяльність підприємства; етап вибору елементів облікової політики підприємства; розробка порядку інформаційного забезпечення процесу формування облікової політики; заключний [2].

Найбільш повно та ґрунтовно, на нашу думку, розкрито особливості формування облікової політики на окремих етапах у дослідженні М. С. Пушкара та М. Т. Щирби [4], які пропонують поступове проходження наступних взаємопов'язаних етапів: (рис. 1).

Науковці зазначають, що, в деяких підходах, щодо виокремлення етапів формування облікової політики підприємства, упущені важливі обліково-аналітичні процедури, а саме: постановка мети та визначення завдань облікової політики; вибір суб'єкта формування облікової політики; розробка елементів (варіантів обліку) за об'єктами облікової політики, стосовно яких відсутня законодавча регламентація; дослідження впливу варіантів облікової політики на показники фінансово господарської діяльності підприємства; порядок розкриття та внесення змін до облікової політики.

Аналіз існуючих підходів до визначення основних етапів формування облікової політики підприємства свідчить про те, що науковці, переважно, розробляють етапи формування облікової політики загалом, без більш глибокої деталізації та аналізу етапів формування облікової політики щодо її основних, найбільш суттєвих для переважної більшості підприємств об'єктів обліку, наприклад, етапи формування облікової політики стосовно необоротних активів, запасів та інших об'єктів, методи обліку і оцінок яких істотно впливають на показники фінансових результатів діяльності.

В результаті досліджень та аналізу різних підходів щодо визначення основних етапів формування облікової політики, їх змісту та складових нами запропоновано виокремити наступні чотири етапи формування облікової політики загалом та запропонувати послідовність етапів, їх наповнення та реалізацію в якості алгоритму формування облікової політики підприємства щодо необоротних активів зокрема.

Відповідно до норм ст. 8 Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні ” підприємство самостійно визначає за погодженням власником або уповноваженим ним органом відповідно до установчих документів облікову політику підприємства [1].

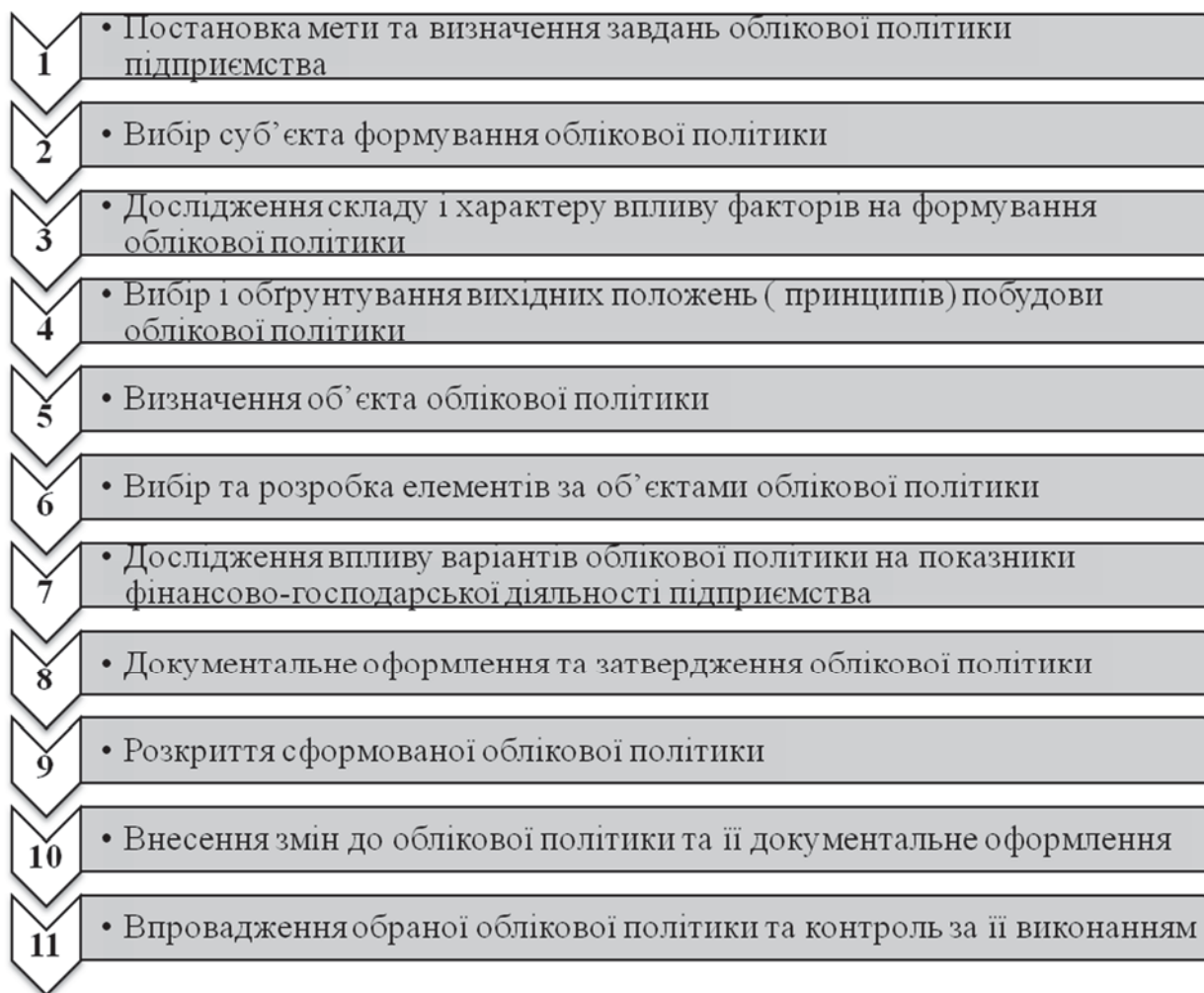

Рис. 1 Етапи формування облікової політики підприємства*

Fig. 1. The stages of accounting policy formation*

* Джерело: сформовано на основі [6].

Законодавство визначає суб'єкта формування облікової політики в особі власника, який, в свою чергу, може делегувати такі завдання уповноваженому органу. На практиці, як правило, власник (власники) не займаються формуванням облікової політики. Але, потрібно зауважити, що саме власники розробляють основну стратегію діяльності підприємства, визначають цілі і напрямки діяльності на поточний момент та на перспективу, окреслюють перед керівництвом підприємства орієнтовні і “бажані ” фінансові показники поточної і перспективної діяльності. Отже, на даному етапі реалізується роль облікової політики, як складової системи управління підприємством, як інструмента управління фінансовими показниками діяльності підприємства. Цілі і завдання, які власники бізнесу ставлять перед управлінським персоналом загалом, зокрема є цілями та завданнями формування облікової політики конкретного підприємства.

При розробці ієрархії суб'єктів інтересів підприємства домінуючі позиції повинні належати власнику засобів виробництва та керівництву підприємства. Важливим моментом є забезпечення можливості об'єктивно та своєчасно бачити фінансові результати від діяльності в розрізі, необхідному власнику (керівнику): у цілому по підприємству та у розрізі структурних підрозділів чи за кожним контрактом окремо. Розмір прибутків повинний відповідати інтересам власників. Але власники не завжди можуть змусити менеджерів усіх рівнів управління підприємством діяти в їх інтересах.

У такому випадку саме бухгалтерський облік за допомогою своїх способів, методів, процедур, схем тощо забезпечує захист інтересів власника.

Власники делегують повноваження щодо організації системи бухгалтерського обліку на підприємстві керівництву, яке і визначає, хто саме буде займатися процесом формування облікової політики, її впровадженням та контролем за виконанням - суб'єкта облікової політики даного підприємства.

Кожне підприємство це складна виробничо-економічна система, яка функціонує у певному середовищі і має властиві їй організаційні, технологічні, виробничі, комерційні особливості, і тому тільки комплексний, колективний підхід при формуванні облікової політики дозволить в процесі формування і аналізу обрати дійсно самий оптимальний варіант для підприємства.

Даний етап передбачає проведення детального аналізу наслідків впливу різних чинників як на діяльність підприємства в цілому, так і на систему обліку: фінансового, управлінського та для цілей оподаткування.

Пушкар М. С. та Щирба М. Т. наводять таку класифікацію чинників впливу на облікову політику: зовнішні, внутрішні, перспективні, поточні, виробничо-організаційні, фінансово-економічні [4].

Окрім того, виокремлюють об'єктивні та суб'єктивні чинники, що впливають як на вибір елементів, так і на процеси формування облікової політики загалом.

До об'єктивних чинників можна віднести: загальні тенденції розвитку економічних та політичних процесів в державі, інфляційні процеси, діюча система нормативно – правового забезпечення, вимоги податкового законодавства, структура ринку, конкуренцію та інші чинники на які підприємство не має впливу;

До суб'єктивних чинників відносяться організаційно-правова форма господарювання, організаційна структура, види виробничої діяльності, наявність філій та відокремлених підрозділів, бізнес-плани, напрямки, цілі, стратегія, мета діяльності та інші [6].

На практиці, для кожного підприємства притаманний свій перелік чинників, які в той чи інший спосіб впливають на процес прийняття рішень, вибір тих чи інших елементів облікової політики.

Окрім того, на цьому етапі проводиться аналіз об'єктів обліку, які обліковуються на підприємстві і щодо яких діючими нормативно-правовими актами з регулювання фінансового обліку та податковим законодавством передбачено альтернативні варіанти обліку або не передбачено жодних варіантів.

На цьому етапі доцільно, також, провести аналіз норм діючих нормативно-правових актів з питань бухгалтерського обліку, податкового законодавства, інших законодавчих актів, що регулюють роботу підприємства за різними напрямками діяльності. Окрім того, доцільно проаналізувати зміни, що плануються внести в законодавчі акти в найближчій перспективі, для врахування цих тенденцій при моделюванні різних варіантів облікової політики з метою зменшення ризиків і невизначеності а також вірогідності і доцільності внесення змін та доповнень до облікової політики.

Основним завданням, яке реалізується на даному етапі, є ґрунтовний аналіз елементів облікової політики щодо конкретного об'єкта обліку, вибір та комбінація альтернативних методів обліку і оцінок, оптимальне їх поєднання з урахуванням норм і положень бухгалтерського, податкового законодавства та інших нормативно-правових актів та особливостей організаційно-виробничої структури підприємства, основних завдань та стратегій розвитку.

Для того, щоб в процесі формування облікової політики отримати найбільш оптимальний і ефективний її варіант, а також можливі варіанти облікової політики в

умовах невизначеності, доцільно і логічно буде змодельовати і проаналізувати декілька варіантів облікової політики а також наслідків її реалізації у вигляді отримання різних фінансових показників діяльності (прибутки або збитки) та прийняття на підставі цього відповідних управлінських рішень.

Моделювання, як загальнонауковий метод дослідження, відноситься до найбільш ефективних інструментів стратегічного управління підприємством, за допомогою якого можливо обрати найбільш оптимальний варіант розвитку подій в умовах невизначеності, обрати оптимальну стратегію розвитку і ухвалити виважені управлінські рішення. Розробка і впровадження облікової політики є однією із складових загальної системи управління, інформаційним джерелом для планування та прийняття рішень. Облікове моделювання повинно здійснюватися з урахуванням його основних принципів, серед яких слід виділяти швидкість створення моделі, суттєве відтворення об'єкта, повнота, простота використання моделі, об'єктивність відображення господарського явища, достовірність, точність, адекватність, економічність. Комплексне застосування наведених принципів забезпечує відповідність інформації, створеної в середовищі бухгалтерського обліку, вимогам внутрішніх та зовнішніх користувачів [7].

Процес моделювання облікової політики неможливий без застосування такого ефективного інструменту прийняття рішень, як професійне судження бухгалтера. За відсутності суцільної регламентації (наявності варіативності) облікового процесу виникає невизначеність, для усунення якої бухгалтер приймає рішення, застосовуючи професійне судження. Облікова політика фактично затверджує власний унікальний набір методів і способів ведення обліку здійснених на основі професійного судження бухгалтера [8].

При моделюванні та комбінації різних варіантів облікової політики бухгалтер, використовуючи професійне судження, обирає ті методи обліку і оцінок, які відповідають визначеним цілям та бажаним показникам фінансової звітності і відповідно, покращенню інвестиційної привабливості підприємства чи збиткам і відповідно зменшенню податкового навантаження, оптимізації оподаткування, акумуляції на певному етапі грошових коштів підприємства.

В процесі моделювання бухгалтер повинен чітко усвідомлювати, що створює модель облікової системи підприємства відповідно до поставленої мети та інтересів власників.

Результатом процесу моделювання є формування альтернативних моделей облікової політики, які, відповідно до комплексу обраних методів обліку та оцінок, по-різному впливатимуть на фінансово-економічні показники діяльності підприємства. Відповідно до поставлених завдань обирається найбільш оптимальна на даний час в даних умовах господарювання модель. Обрана таким чином облікова політика відповідно до принципу послідовності є постійною і змінюється лише у випадках, передбачених національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, і повинна бути обґрунтована та розкрита у примітках до фінансовій звітності. Але, незважаючи на те, що обрана модель повинна служити реалізації поставлених цілей і загальній стратегії управління підприємством, вона, в свою чергу, не повинна суперечити добросовісності бухгалтера, достовірності інформації про результати діяльності суб'єкта господарювання та повинна знаходитись у рамках діючого законодавства [9].

Інші сформовані на даному етапі моделі можуть бути використані управлінським персоналом як інформаційна база для прийняття рішень при зміні стратегічних планів і напрямів діяльності підприємства в майбутньому, при внесенні змін до діючих нормативно-правових актів без додаткових витрат та організаційних заходів на

формування облікової політики та внесення змін і доповнень до існуючого розпорядчого документа.

Рішення, які приймає бухгалтер, повинні базуватись на ґрунтовних знаннях законодавства, досвіді роботи, кваліфікації, бути виваженими та аргументованими. В міжнародній практиці широко застосовується такий інструмент прийняття рішень, як “професійне судження”. В Міжнародних стандартах фінансової звітності зазначено: “Формуючи професійне судження, управлінський персонал має врахувати останні рішення інших органів, що розробляють та затверджують аналогічну концептуальну основу для розробки стандартів, іншу професійну літературу з обліку та прийняту галузеву практику в тій мірі, в якій вони не суперечать зазначеним вище джерелам” [10].

Етап документального оформлення передбачає формування, розробленої на попередньому етапі, моделі відповідним розпорядчим документом, затверджується власником чи керівником підприємства, і є обов’язковим до виконання структурними підрозділами і посадовими особами. Облікова політика є внутрішнім обліковим регламентом підприємства, в якому встановлено і закріплено основні норми, правила, технологію і методичні прийоми ведення всіх видів обліку: управлінського, фінансового та для цілей оподаткування.

Найбільш поширені, на сьогодні, форми і види розпорядчих документів про облікову політику наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Основні форми та види розпорядчих документів про облікову політику*

Table 1

The basic forms and types of regulatory documents on accounting policies*

Документ (група документів)	Склад (характеристика)
Наказ про облікову політику	Правовий акт, що видається керівником підприємства (структурного підрозділу), який діє на основі єдиноначальності, з метою регламентації основ організації та ведення обліку та внутрішнього контролю на підприємстві
Положення про облікову політику	Правовий акт, що встановлює системно пов’язані норми і правила з питань організації та ведення обліку та внутрішнього контролю на підприємстві
Організаційно-розпорядчі документи	Внутрішні правила, інструкції, регламенти, стандарти щодо засад ведення обліку чи рішення конкретної господарської ситуації
Інша внутрішня документація	Графіки документообігу, робочий план рахунків, посадові інструкції облікових робітників, проект автоматизованого ведення обліку тощо

* Джерело: сформовано на основі [11].

На сьогодні діючими нормативно-правовими актами не затверджено типової форми розпорядчого документа про облікову політику а також його розділів і змісту.

Підприємство самостійно, відповідно до прийнятої в його роботі форми діловодства, обирає форму, розділи та наповнення, відповідно до своєї організаційної системи управління.

Відповідно до принципу повного висвітлення фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі [12]. Необхідно зауважити, що власники, акціонери, потенційні інвестори та інші зацікавлені користувачі, на сьогодні, хочуть бачити фінансову звітність підприємства не просто як набір показників про фінансовий стан, результати діяльності, рух грошових коштів та зміни у капіталі підприємства за звітний період, але і детальний опис того, з використанням яких саме принципів, методів та оцінок ця звітність складена. Показники, які представлені у фінансовій звітності, не несуть ніякої інформації про те, за допомогою яких методичних прийомів вони були отримані, які облікові оцінки при відображенні об'єктів обліку застосовані, відповідно і прийняте, на їх основі таких показників рішення, не завжди може бути достатньо виваженим і об'єктивним. Ухвалення ж правильного і обґрунтованого управлінського рішення можливо тільки за умови ознайомлення з фінансовою звітністю підприємства та обліковою політикою, відповідно до якої цю звітність складено, в комплексі.

Висновки. Формування і прийняття остаточного варіанту облікової політики процес досить складний і відповідальний. Як показують дослідження, сьогодні, на більшості вітчизняних підприємств до формування облікової політики відносяться досить поверхнево, сприймаючи процес її формування скоріш як просту формальність. Відповідно, для науковців постає завдання розробки конкретних пропозицій і рекомендацій, які допоможуть у практичній роботі при формуванні облікової політики, та визначення її як дієвого інструменту управління підприємством.

На підставі аналізу існуючих досліджень з цієї проблеми запропоновано в процесі формування облікової політики виокремити чотири етапи: постановка завдання та аналіз чинників впливу, аналіз можливих варіантів та вибір оптимальної моделі, документальне оформлення, розкриття інформації у фінансовій звітності та адаптовано дану послідовність і наповненість етапів в якості алгоритму формування облікової політики підприємства.

1. Задорожний З. – М. В. Актуальні питання облікової політики підприємств щодо необоротних активів: моног. / З. – М. В. Задорожний, Л. Г. Семененко, Л. Т. Богущька. – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – 237 с.
2. Кулик В. А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку : монографія / В. А. Кулик. – Полтава : РВВ ПУЕТ, 2014. – 373 с.
3. Щирба М. Т. Облікова політика в системі управлінського обліку : монографія / М.Т. Щирба. – Тернопіль: ВПЦ “Економічна думка ТНЕУ”, 2011. – 340 с.
4. Пушкар М. С. Теорія і практика формування облікової політики: [монографія] / М.С. Пушкар, М.Т. Щирба. – Тернопіль : Карт-бланш, 2010. – 260 с.
5. Житний П. Принципи формування облікової політики / П. Житний // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – № 4 – С. 25–28.
6. Галюк Л. І. Формування облікової політики підприємства - від теорії до практики / Л. І. Галюк // Матеріали науково-практичної конференції 16-17 жовтня 2015, м. Івано-Франківськ. – С. 347.
7. Шигун М. М. Розвиток теорії та методології моделювання системи бухгалтерського обліку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук: спец. 08.00.09 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)” / М. М. Шигун. – К., 2010. – 36 с.
8. Бутинець Ф. Ф. Професійне судження в контексті облікової політики підприємства / Ф. Ф. Бутинець, Н. І. Петренко // Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції 6–7 грудня 2012р., м. Київ. – 344 с.
9. Академічний тлумачний словник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/s/formuvaty>
10. Міжнародні стандарти фінансової звітності - 2009: ; пер. з англ. ; ред. Ф. Ф. Голов. – К : Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2009. – 1608 с.

11. Гевлич І. Г. Облікова політика в рамках системи регулювання бухгалтерського обліку сучасного будівельного підприємства / І. Г. Гевлич, Л. Л. Гевлич // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/EkBud/2012_2/08.pdf
12. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

References

1. Zadorozhnyi, Z.-M. V. *The current Issues of Enterprises Accounting Policy on Non-current Assets*, TNEU, 2012.
2. Kulik, V.A. *The accounting policy enterprise: lessons learned and perspectives of development*, RIO PUET, 2014.
3. Shchyrba, M. T. *The accounting policies in management accounting system*, CUP “Economic thought TNEU”, 2011.
4. Pushkar, M. S., and M. T. Shchyrba. *Theory and practice of formation of accounting policy*, Carte blanche, 2010.
5. Zhutnii, P. “The principles of accounting policy.” *Accounting and Auditing*, Apr. 2005, pp. 25–28.
6. Galiuk, L. “The enterprise formation of accounting policy from Theory to Practice.” *Proceedings of the conference 16–17 October 2015, Ivano-Frankivsk*.
7. Shyhun, M. *Development theory and modeling methodology accounting. Avtoref dis... doctor of Economics: 08.00.09 “Accounting, analysis and audit (by economic activity)”*, 2010.
8. Butynets, F. F., and N. I. Petrenko. “The professional judgment in the context of accounting policies.” *Proceedings of the Second International Scientific Conference Dec. 6-7, 2012*.
9. *Academic Ukrainian Glossary*, sum.in.ua/s/formuvaty. Accessed 24 Feb. 2017.
10. “International Financial Reporting Standards.” *Official site of the Verkhovna Rada of Ukraine*, zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_010. Accessed 22 Feb. 2017.
11. Hevlych, I. G., and L. L. Hevlych. “The accounting policies within the regulation of accounting modern construction enterprises.”
12. “The Accounting and Financial Reporting in Ukraine. Law of Ukraine on June 16, 1999 № 996-XIV.” *Official site of the Verkhovna Rada of Ukraine*, rada.gov.ua/laws/show/996-14. Accessed 22 Feb. 2017.

Рецензенти:

Орлова В. К. – кандидат економічних наук, професор кафедри обліку і аудиту Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу;

Долішня Т. І. – кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

УДК 657

ББК 65.052.9 (4 УКР)

Юрченко Т. В.

ЕМФІТЕВЗИС: ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра обліку, контролю та оподаткування агробізнесу,
проспект Перемоги, 54/1, Київ,
03680, Україна,
тел.: 0673878827,
e-mail: tanichka_yrchenko@icloud.com

Анотація. У статті досліджено особливості правового регулювання права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб за договором емфітевзису. Обґрунтовано правомірність визнання емфітевзису нематеріальним активом, а, отже, об'єктом